

Kde je Duch, tam je i láskaZáklad kázání: **Skutky 4:32-5:11**

1. čtení: Sk 2:1-13

ÚVOD: Moje!

Milí bratři, milé sestry,

podělím se s vámi o jednu z mých raných vzpomínek. Měl jsem veliké auto z plastu: Červenou taturu s malým bílým volantem. Jezdil jsem na ní velice rád. Koleno jedné nohy do korby - a druhou nohou jsem se odrážel. Nabíral jsem na ni písek z pískoviště, které nám postavili na našem sídlišti. A teď ta vzpomínka: Asi jsem nebyl jediné dítě, kterému se ta tatra líbila... Najednou se ke mně přitočili tři větší kluci, já se podívám na taturu, pak na ty kluky. A pak se podívám zase na tu taturu, která už tam ovšem nebyla. A pak zase na kluky, kteří tam už ale taky nebyli. Krádež tatury jsem oplakal. Byla totiž moje. Jen a jen moje.

Především na našich dětech jsem si ověřil, že člověk se naučí velmi brzy říkat slovo: *Moje*. Nejdřív žvatlá: *Mama, tata, baba...* A pak: *Moje*. A toto přivlastňovací zájmeno se naučí tím dřív, čím víc má starších sourozenců.

Mít vztah k věcem tohoto světa, vlastnit je, přivlastňovat si je, říkat o něčem: *To je moje*. Je to přirozené a správné lidské jednání? Nebo je to jeden z projevů našeho hříchu, výraz naší sebelásky a chamtivosti? Anebo se nakonec jedná o naučené chování, tedy nic vrozeného? Bůh ví. Jedno však víme jistě: Písmo nám nařizuje milovat především Boha a bližního svého - nikoli náš majetek. (Mt 22:37-40) A k tomu nás vede i Duch svatý, který tehdy o Letnicích v plnosti sestoupil na Ježíšovy učedníky, a který přebývá v každém člověku, kdo v Ježíše Krista uvěřil.

Vždyť to, co jsme dnes slyšeli z knihy Skutků apoštolských, je praktická ukázka duchovní lásky mezi křesťany. Bratrská láska vyvěrající z působení Ducha svatého v praxi. Lukáš vypráví:

- ³² *Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neříkal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné.* ³⁴ *Nikdo mezi nimi netrpěl nouzí, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili,* ³⁵ *skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval.*

Není divu, že se mnohým lidem zdá, že si Lukáš celý příběh vymyslel. Někteří vykladači tvrdí, že evangelista toto své vyprávění postavil na základě Platónovy Ústavy a jiných významných děl antických autorů. Tím údajně chtěl učencům své doby ukázat, jak jsou křesťané na výši: Filosoficky, morálně a politicky.

S tím já nemohu souhlasit. Lukáš si nic nevymýšlel. Coby poctivý historik popisoval dění v první církvi tak, jak se událo. A věřím, že se na tento biblický oddíl díváte stejně.

I. Praxe prvních křesťanů je pro nás závazná

Právě teď ovšem přichází na řadu mnohem závažnější otázka: Co nám chce vlastně Lukáš říct? Jen nám vypráví, co se dělo v prvních měsících a letech existence církve? Tedy: *Nebojte se, není to pro vás závazné.* Anebo se nám snaží sdělit: *Tak se má napříště chovat každé křesťanské společenství!* Tedy: *Je to pro vás závazné.*

Bratři a sestry, možná pro někoho provokativně odpovím: *"B" je správně.* Ano, je to pro nás závazné. Jen musíme pečlivě zkoumat, co nám vlastně evangelista Lukáš předkládá. Při příliš unáhleném čtení těchto textů nám totiž hrozí, že je špatně pochopíme - a pak i neprávem odmítneme. Abychom se v tom lépe zorientovali, nabídnu vám teď **5x "Může se zdát, že..."** Pojdme na to.

1) **Za prvé:** Může se zdát, že **ti lidé při svém obrácení ke Kristu prodali** všechny svůj majetek. Že tedy šlo o jednorázový čin, který byl jakousi vstupenkou do církve. To však není pravda. Lukáš pečlivě popisuje celé dění tak, aby bylo zřejmé, že se to dělo opakovaně. Jednoduše řečeno: Oni neprodali. Oni prodávali. Když zrovna v církvi vyvstala potřeba a nouze, prodávali svůj majetek a peníze dávali apoštolům, kteří je přerozdělovali potřebným.

2) S tím souvisí **za druhé**: Může se zdát, že **prodávali všechno, co měli**. Ne, nic takového nedělali. Oni prodávali jen některé části svého majetku. Vždyť se scházeli k bohoslužbám v domech bohatých členů církve. (Sk 2:46) A to by nebylo možné, kdyby ti členové církve z velikého nadšení prodali i vlastní střechu nad hlavou!

3) **Za třetí**: Může se zdát, že **úplně všichni křesťané prodávali svůj majetek**. No, to se také pravdě nepodobá. Jednak mezi nimi byla spousta nuzných a chudých lidí, kteří neměli co prodávat. A zřejmě se nejednalo ani o všechny bohaté členy církve, kteří se zbavovali svého majetku ve prospěch svých bližních. Copak bychom se jinak dočetli o Josefovi zvaném Barnabáš, který prodal své pole a peníze složil k nohám apoštolů (Sk 4:36-37), kdyby to bylo naprosto běžnou praxí prvních křesťanů? K čemu vyzdvihoval jednání jednoho člověka, pokud se všichni ostatní zachovali stejně, jako on? Copak vyzdvihujeme některé členy sboru, kteří zaplatili salár - nad jiné, kteří také zaplatili salár? Copak se chlubíme přátelům, že jsme dětem koupili v obchodě pečivo? Vždyť to tak dělá každý normální rodič! Taková zmínka o levitovi Josefovi tedy dává smysl jen v případě, že se zachoval mimořádně štedře a nadmíru obětavě.

4) **Za čtvrté**: Může se zdát, že **k tomuto prodeji svého majetku byli ti křesťané lehce tlačeni apoštolů**. Ve smyslu: *Chceš-li patřit k nám, pak se musíš svého majetku vzdát ve prospěch svých bližních*. Nebo jinak řečeno: *Jsi-li bohatý, nejsi křesťan*. Takový nátlak v první církvi je naprosto vyloučený a Lukáš jej kategoricky odmítá. Vždyť jsme slyšeli z úst apoštola Petra, co řekl Ananiášovi:

- ³ *"Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole?"* ⁴ **Bylo tvé a mohl sis je přece ponechat; a když jsi je prodal, mohl jsi s penězi naložit podle svého. Jak ses mohl odhodlat k tomuto činu? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!"**

Tedy: *Pole sis mohl nechat. Nikdo z nás tě nenutil jej prodávat. A když už jsi to pole prodal, mohl sis do církve donést jakoukoli částku z toho prodeje. Nikdo z nás ti nepřikázal, kolik máš do společné kasy přinést. To bylo čistě jen na tobě a na tvém svědomí. To bylo jen mezi tebou a Bohem.*

Bratři a sestry, přesně v tomto bodě se praxe prvních křesťanů naprosto odlišuje od praxe komunistů, kteří se v minulém století dostali v různých zemích k moci. Tehdy často platilo: *Musíš dát svůj majetek státu, nebo skončíš špatně. Anebo: Skončíš špatně tak jako tak*. Písmo nám však sděluje, že toto všechno dělali někteří první křesťané zcela dobrovolně, svobodně, z vlastního vnitřního přesvědčení. Byla to atmosféra lásky, která je k tomu vedla - a ne atmosféra strachu.

5) **A za páté**: Může se zdát, že **všichni křesťané měli všeho stejně**. Že se majetek dělil rovným dílem. Tedy že mezi nimi nastala ekonomická rovnost. To je ale čirý nesmysl! Vždyť Lukáš vypráví, že

- ³⁴ *Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili,* ³⁵ *skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval.*

Jan Kalvín k tomu říká: *"Majetek nebyl rozdělován stejným dílem, ale apoštolové pečlivě rozdělávali tak, aby žádný nebyl netrpěl chudobou."* Tedy: Nikdo mezi křesťany nežil v úplné bídě a neumíral hlady. Rozdíly v majetku členů církve však přetrvávaly. Takové rovnostářství nebylo programovým cílem prvních křesťanů. Cílem byl společný život v lásce, a ve vzájemné pomoci. Život ve štědrosti, což se očekávalo především od bohatších členů církve. A život ve vděčnosti, což se očekávalo od těch, kterým se dostávalo pomoci. Tedy život bez chamtivosti na jedné straně a bez závisti na straně druhé! Lukáš nás tím odkazuje do knihy Deuteronomium, kde Hospodin svému lidu nařizuje:

- ⁷ *Bude-li u tebe potřebný někdo z tvých bratří, v některé z tvých bran v tvé zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, nebude tvé srdce zpupné a nezavřeš svou ruku před svým potřebným bratrem.* ¹⁰ *Dávej mu štedře a nebud' skoupý, když mu máš něco dát, neboť kvůli tomu ti Hospodin, tvůj Bůh, požehná ve všem, co děláš, ve všem, k čemu přiložíš ruku.* ¹¹ *Potřebný ze země nevyumizí. Proto ti přikazují: Ve své zemi ochotně otvírej ruku svému utištěnému a potřebnému bratru. (Dt 15:7-11)*

Tato slova Mojžíšova zákona se první křesťané horlivě snažili dodržovat. Bratři a sestry, shrňme to: Chudí křesťané v rané církvi netrpěli hladem a nouzí, protože se o ně ochotně a rádi starali někteří bohatší členové církve. To se dělo tím způsobem, že svobodně odevzdávali různě veliké finanční prostředky apoštolům, kteří je přerozdělovali potřebným.

II. Odkud vane vítr?

A teď se musíme zeptat: Kde má tato praxe svůj původ? Odkud vane vítr? Mojžíš varoval Izraelce před tím, aby jejich srdce nebylo *zpuštěné*. (Dt 15:7) Tedy aby si někteří povýšeně neříkali: *Však si za to ti druzí můžou sami, že se jim nedaří dobře. Každý svého štěstí strůjce. Já jsem tvrdě pracoval, abych se měl dobře. Nevím, proč bych se měl starat o ty budižkničemy a darmožrouty.* Pokud je tvé srdce *zpuštěné*, pak bude i tvá ruka zavřená vůči potřebným. Tolik Mojžíš.

Naproti tomu Lukáš od začátku mluví o tom, že Duch svatý zasáhl srdce těch lidí evangeliem o Pánu Ježíši. Když Petr kázal o Letnicích své první křesťanské kázání, stalo se toto:

- ³⁷ *Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: "Co máme dělat, bratři?"* ³⁸ *Petr jim odpověděl: "Obráťte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého.* (Sk 2:37-38)

Srdce zasažené Duchem svatým... Proměna nitra člověka, kterou způsobil Bůh sám... Jednomu každému změnil Bůh srdce svým svatým Duchem - skrze kázání evangelia. Kdyby to neučinil, nikdy by se nestalo to, co Lukáš popisuje:

- ³² *Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce a nikdo neříkal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společně.*

Slyšíte to? Všichni, kteří uvěřili. Všichni, kteří uvěřili v Pána Ježíše Krista. Všichni, kteří přijali jeho obětavé dílo spásy. Všichni, kterým Bůh daroval nové srdce, kterým daroval skrze svého Ducha nový život. Tito všichni najednou byli schopni žít jeden pro druhého. Podle svých možností byli ochotni se navzájem zcela prakticky a konkrétně podporovat.

ZÁVĚR: Kde je Duch, tam je i láska

Ano, jak jsme řekli na začátku kázání: Tento dnešní text je pro nás závazný. Jakožto následovníci Pána Ježíše, který miloval lidi kolem sebe, jakožto učedníci Ježíše, který kritizoval lásku k majetku, se máme jeden o druhého zajímat, konkrétně si pomáhat, půjčovat a dávat. Jdeme přece ve stopách toho, který (slovy apoštola Pavla) *byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli.* (2K 8:9)

Prosme Ducha svatého, bratři a sestry, aby nám i v tomto směru přetvářel naše nitro. Vždyť naše srdce se tak snadno zanášá sebeláskou. Čas od času v něm pulzuje chamtivost! První křesťané s tím z Boží milosti zápasili - a vyhrávali. My také musíme bojovat - a v tomto boji vyhrávat.

Navíc jsem přesvědčen, že toto je nedílná součást našeho svědectví o Pánu Ježíši: Chovat se k sobě přátelsky, ohleduplně, obětavě. Navzájem se obohacovat, což někdy znamená, že my sami budeme o něco chudší. Apoštol říká v listu Galatským:

- ²² *Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost,* ²³ *tichost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací.* (Ga 5:22-23)

Láska je tedy prvním a nejdůležitějším ovocem Ducha svatého. Žel tam, kde se o lásce jen mluví, tam, kde se láska prakticky nežije, tam žádná láska není. A kde není láska, tam není ani Duch Boží.

Modleme se: *Bože, Duchu svatý, pročišťuj naše srdce, abychom se nechovali vůči druhým lidem zle, přezíravě, povýšeně. Uč nás, jak si máme pomáhat, pamatovat na sebe navzájem v tom každodenním životě. Dej, abychom nikdy neměli hluboko do kapsy, když bude třeba pomoci našim bližním. Ale dej také, abychom to činili ve tvé moudrosti, ani zbrkle, ani unáhleně. Prosíme za všechny lidi kolem nás: Zasáhni jejich nitro zvěstí o Pánu Ježíši, daruj jim nové srdce, které bude bít pro tebe a pro lidi kolem nich. Amen.*